

REFRANES, PROVERBIOS Y DECIRES GALLEGOS

RECOGIDOS

POR EL QUE FIRMA Y NO CONTENIDOS EN LA GRAMÁTICA DEL

SEÑOR SACO-ARCE

(Continuación)

B

Beber sin comer é cegar e non ver.

Bén aúna quén mal pasa.

Bendita sea a tallada que trai outra remangada.

Bén mandado, mal mandado, fágas' o que manda o señor amo.

Bén sabe o démo á quén atenta e a besta á quén léva.

Bén sabe o démo á quén percura e a besta á quen derruba.

Béns de crégos entran po-l-a pórtá e saén po-l-a ventana.

Béns divididos, béns perdidos.

Besta mular, ou comer, ou andar.

Besta parada non fai jornada.

Besta que géme á carga non téme.

Bico con bico, o primeir'ano de boda; o segundo cù con eu e o terceiro
¿que trougêche tu?

Blancura séte faltas disimula.

Boa roupa e boa vida fan á vélla garrida.

Boa vida non quér présa.

Bocado comido non fai amigo.

Bói bravo, rego largo.

Bói morto vaca é.

Bói vezado vólve ó prado.

Brencellao e Caíño os país son d'o viño.

Brétema n'o monte, millor que po-l-a mañan, é po-l-a nóite.

C

Cabra coxa non quér sésta e, se a toma, mal lle présta.

Cada país tén seu uso e cada róca seu fuso.

Cada póbre entérta á seu pai como póde.

Cada un pra sí e Dios pra todos.

Cada un pra sí vale por dóus.

Cada un rasca onde lle prói.

Cal de berzas, cal de papas, ataquemó-l-as barazas.

Caldo sin grasa, pau sin tasa.

Cal n' as uñas, cal n' os pés, hás de tirar á quén és.

Cando a carballeira canta, gusta bén a manta.

Cando as ramas cantan eu jaueiro, señal de fame en todo o cido.

Cando Dios non quére os santos, non valen,

Cando Dios quér dá-l-a anada, n' a léva vento, nin giada.

Cando eu quéro, nen quéren élas, e, cando élas quéren, teño outras idéas.

Cando n' riveira néva, ¿qué fará n' a sérra?

Cando n' o castiñeiro vires candeia, léva ó carneiro a ovella.

Cando non fai vento, non fai mal tempo.

Cando o ano entrare en domingo, vende os boicifios e mérca milliño.

Cando o diñeiro fala, todos calan.

Cando o lobo mata, mata pra todos.

Cando o Pico-Sagro pón capelo, rapazas d' a Ulla, cubride o mantelo.

Cando o Pico-Sagro pón tóuca, auga temos móita, ou póuca.

Cando o sábado chóve e o domingo ante misa, po-l-a semana adiante verás
que risa.

- Cando o vélo hincha, lógo rincha.
Cando un burro ornea, outro escóita.
Cando vén o cuco, vén o pan ó suco.
Can que móito lambe, tira sangue.
Canto máis caldo, máis sopas.
Canto máis dán ó tolo, máis quére, ou máis tolo o fan.
Canto máis un anda n' o monte, máis espiñas cólle.
Canto menos bulto, máis claridá.
Carga larga, man n' a illarga. Ó cabo d' o ano, nin besta, nin carga.
Caridá sin vanidá.
Carro derradeiro, ou mói cargado, ou bén valdeiro.
Casamentos con foguetes acaban con cachetes.
Casamentos por amores acaban en dolores.
Casamos unha filla en Lémos. Diablo tiñamos e diablo troujémos.
Casar, á gusto; vestir, á uso.
Casar e morrer, unha vés.
Caves bén, caves mal, cava bén n' o carreiral.
Cebada d' o dia non fai andar caballería.
Cóbras en marzo, néve en abril.
Cóida o ladron que todos son d' a sua condicion.
Colleita mollada é media anada.
Cóme máis un dia de sol en febreiro, que cautos cabalos tén o reino.
Comer ben e traballar millor.
Comerciante e pórcos despóis de mórtos.
Comer e sorber non póde ser.
Comer hast' enfermar e gardar dieta hasta sanar.
Comer pouco e rabo enjoito.
Compañía co-a mullér.
Compra que vendas.
Con abono e réga n' hai mala terra
Con castañas asadas e sardiñas saladas n' hai ruin viño.
Consella-te con quén sepa e, se qués acertar, acértas.
Contas d' a casa non din co-as d' a plaza.
Contas feitas son medias pagas.
Contos d' a feira que van pra o mercado.
Corazon fórte á seu dono léva á mórtos.
Crégo feito mullér é.
Crégo, mói predicadeiro, nin por eso máis limosneiro.
Criado, d' un dia; caseiro, d' un ano.

CH

Chámall' ó gancho cousa tórta.

Chegar e encher non póde ser.

Chúvia en marzo nin o mexo d'un rato.

Chúvia n'a semana d'a Ascension cría n'os trigos mouron; pró é un regalo
San Pedro c'o seu jérro, San Cristóbo c'o seu cóbo, Santa Mariña co-a sua
regazadiña, Santiago c'o seu canado, San Lourenzo c'o seu caldeiro penzo,
Nósa Señora co-a sua ola é San Miguél c'o seu tonél.

Chúvia n'a semana d'a Ascension, nin boa faba, nin bo melon.

D

Dá Dió-l-as nóces á quen non tén dentes.

Dáme pan e chámame can.

Dam'o caudo quixéres e, despóis d'o caldo, non m'o négues (aludiendo
al vino.)

D'a rapa á rebola veña o démo e escolla.

De ferreiro á ferreiro non córre diñeiro.

Deitarse e non dormir, esperar á quen non chega e sin galardón servir,
cousas son desesperadas, en que non debes cair.

De mañan á mañan pérde o carneiriño a lan.

De marco á marco n' hai arco

De nóite todo-l-os gatos son pardos.

De quen non se pensaba gran pedrada.

De San Miguél á San Miguél deitarse cedo e deixar mullér.

Despóis de tocar aleluya, o que teña fame que a sacuda.

Desque se pón o sól pouco día queda.

Desque un mes média á outro asemella.

De taberneiro á ladron media sólo un escalon.

Diablos comprar e diablos vender.

Día de Santa Inés chúvia unha sola ves (todo el día.)

Dígoch'o filla entende-m'o nóra.

Dixo n'o monte unha vélla: «Vaite, febreiriño corto, c'os teus dias vint'e oito, que, si tuveras máis catro, non quedaba can, nin gato. Febreiro contestou moito: «Os teus becerríños oito, deixá que meu hirman marzo hách'os de volver en catro.»

Dixo o viño: «N'o corpo d'o hóme son valente e voante» E dixo o pan: «S'en vou diante.»

Diós sobre todo e sobre Diós nada.

D'o monte sal o que ó monte queima.

D'o que non sépas non fales, qu'é millor non decir nada, que decir barbaridades.

D'o qu'é tonto e non sabe, teña Dios piedade.

D'os escarmentados saén os avisados.

Dous Jans e un Pedro fan está-l-o burro quedo.

Dure a mala veciña o que a néve febreiriña.

E

En agosto sól posto, nóite conosco.

En cama molida non se gobierna a vida.

En casa chea lógo se fai a cea.

En coxeira de can e bágoas de mullér n'hai que crear.

En comprar e vender n'hai amigos.

En Déza, nin boa besta, nin boa péza.

En febreiro mete obreiro.

Enxámeo póbre n'o inverno nace e en mayo mórrre.

En janeiro berza vélla val carneiro.

En janeiro pon o alleiro.

En janeiro, sete lobos po-l-o carreiro.

En Lugo, nin boa besta, nin bo burro.

En Mayo, millo sementado, cal enxóito, cal mollado.

En pan encertado corta quén quere.

En tempo de guerra n'hay carta en favor.

Enterro sin choros e romaría sin gaita non tén gracia.

En toda térra espiga o pan.

En todo tratar e pan labrar,

Escribanos e aneixeiros librem'os Diós d'as miñas leiras.

¿Estadísticas! en térra allea, que o que millor se confésa, mayor penitencia léva,

Este mundo é un bandallo; chóve n'el coma fóra.
 Esterco de charaméla, todo á candela.
 Esterco de feito, gran po-l-o peito.
 Esterco de folla, gran po-l-a trola.
 Esterco de gèsta, gran po-l-a tésta.
 Esterco de palla' gran po-l-a barba.
 Esterco de silva, gran po-l-a crisma.

MARCIAL VALLADARES.

(Continuará).

En la Administración de esta *Revista* queda abierta la suscripción para erigir un mausoleo á la eminente poetisa gallega Rosalía Castro de Murguía. La lista de señores donantes se publicará en hojas sueltas en los números sucesivos.

Conocido el patriotismo de los suscritores á esta publicación, creemos inútil excitarlo para que contribuyan en la medida de sus fuerzas á la erección de un monumento que, honrando á la ilustre poetisa, honrará también á los que enaltecen su memoria.

LA CORUÑA

JOSÉ MIGUEZ PEINÓ Y HERMANO, IMPRESORES

San Andrés 98, bajo.

1887